

**Wojewódzki Konkurs „Kasper Polonistyczny” dla uczniów
szkół podstawowych pod honorowym patronatem
Marszałka Województwa Kujawsko - Pomorskiego
w roku szkolnym 2020/2021**

WYNIK: _____ / 100

imię i nazwisko

nazwa szkoły

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swoje imię i nazwisko oraz nazwę szkoły.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz konkursowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z **11 stron** i zawiera **19 zadań**. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zdaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeśli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. **Brudnopis nie podlega ocenie.**
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs .
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

Zadanie 1. (3p)

Przypisz właściwym miejscom w tabeli cechy charakterystyczne dla różnych rodzajów literackich.

- tematem utworów są przeżycia, emocje i przekonania podmiotu lirycznego
- akty i sceny
- narrator
- podmiot liryczny
- zdarzenia i działania postaci ukazane są bezpośrednio, za pomocą dialogu
- obrazy poetyckie
- przedstawione wydarzenia są powiązane czasowo i przyczynowo
- tekst główny i poboczny
- strofy
- zasada trzech jedności
- wątki
- fabuła

EPIKA	LIRYKA	DRAMAT

Zadanie 2. (3p)

Jakimi częściami mowy zostały wyrażone orzeczniki?

a) Brat Marysi jest znanym aktorem.

.....

b) Mimo wielogodzinnej wycieczki wcale nie byliśmy zmęczeni.

.....

c) Wczoraj było deszczowo, dzisiaj zrobiło się zimno.

.....

Zadanie 3. (3p)

Jakimi częściami mowy wyrażone są podmioty?

a) Gdzie dwóch się kłóci, tam trzeci korzysta.

.....

b) „Nie” jest partykułą modyfikującą.

.....

c) Uzdolniony nie zawsze rozwija talent.

.....

Zadanie 4. (6p)

Dokonaj analizy składniowej podanych zdań. Sporządź wykresy zdań, określ relacje pomiędzy poszczególnymi zdaniami.

a) Po latach rozłąki okazało się, że przyjaźń, która ich łączy, jest najwspanialszym darem od losu.

.....

.....

.....

.....

b) Choć wiosna była dżdżysta, nastąpiło upalne lato i rolnicy martwią się, że drzewa nie zaowocują.

.....
.....
.....
.....

c) Pasażerkę obudził pisk pociągu, zerwała się więc na równe nogi i w popłochu zaczęła zbierać bagaż, sądząc, że dojechała na miejsce.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 5. (3p)

Wyrazy złożone pogrupuj na zrosty, złożenia, zestawienia:

Krasnystaw, zawałidroga, babie lato, Boże Narodzenie, widzimi się, staromodny, roślinożerny, czarna jagoda, dobranoc, wodomierz, syzyfowa praca, Wielkanoc.

ZROSTY	ZŁOŻENIA	ZESTAWIENIA

Zadanie 6. (5p)

Do podanych wyrazów pochodnych dopisz **wyrazy podstawowe**. W wyrazach pochodnych oddziel podstawę słowotwórczą od formantu.

- a) podsłuch
- b) mulisty.....
- c) przezabawny
- d) rozłam.....
- e) podglówek.....

Zadanie 7. (4p)

Określ, na czym polega **nietypowość** odmiany następujących rzeczowników:

- a) koszary.....
- b) człowiek
- c) alibi.....

Zadanie 8. (3p)

Dopisz **antonimy** do wyrazów:

- a) egoista
- b) stacjonarny.....
- c) oschły.....
- d) upał.....
- e) histeria.....

Zadanie 9. (3p)

Podaj trzy **homonimy** do wyrazu *syrena*:

- a)
- b).....
- c)

Zadanie 10. (1p)

Zmień w podanym zdaniu wszystkie przymiotniki w stopniu równym na przymiotniki w stopniu najwyższym. Zapisz poniżej utworzone zdanie.

W Hadesie Syzyfowi wymierzono ciężką karę: miał wtoczyć wielki kamień na wysoką i stromą górę.

.....
.....

Zadanie 11. (5p)

Utwórz **dopelniacz liczby pojedynczej** od następujących rzeczowników:

- a) knieja.....
- b) Maria.....
- c) nadzieja.....
- d) idea.....
- f) opinia.....

Zadanie 12. (6p)

Wyjaśni znaczenie podanych związków frazeologicznych i wytłumacz ich pochodzenie – wskaż wydarzenia z mitologii, do których się odnoszą.

Związek frazeologiczny	Znaczenie związku frazeologicznego	Wydarzenie z mitologii
Nić Ariadny
Koń trojański
Między Scyllą a Charybdą

Zadanie 13.

Wisława Szymborska

Jacyś ludzie

Jacyś ludzie w ucieczce przed jakimiś ludźmi.
W jakimś kraju pod słońcem
I niektórymi chmurami.
Zostawiają za sobą jakieś swoje wszystko,
Obsiane pola, jakieś kury, psy,
Lusterka, w których właśnie przegląda się ogień.

Maja na plecach dzbanki i tobołki,
Im bardziej puste, tym z dnia na dzień cięższe.
Odbywa się po cichu czyjeś ustawianie,
A w zgiełku czyjeś komuś chleba wydzieranie
I czyjeś martwym dzieckiem potrząsanie.

Przed nimi jakaś wciąż nie tędy droga,
Nie ten, co trzeba most
Nad rzeką dziwnie różową.
Dokoła jakieś strzały, raz bliżej, raz dalej,
W górze samolot trochę kołujący.
Przydałaby się jakaś niewidzialność,
Jakaś bura kamiennosc,
A jeszcze lepiej niebyłosc
Na pewien krótki czas albo i długi.

Coś jeszcze się wydarzy, tylko gdzie i co.
Ktoś wyjdzie naprzeciw, tylko kiedy, kto,
W ilu postaciach i w jakich zamiarach.
Jeśli będzie miał wybór,
Może nie zechce być wrogiem
I pozostawi ich przy jakimś życiu.

1. Wskaż poprawną odpowiedź. Jaki typ liryki reprezentuje wiersz Wisławy Szymborskiej?

- a) Lirykę pośrednią (0-2p)
 - b) Lirykę bezpośrednią
 - c) Lirykę zwrotu do adresata
- Uzasadnij swoją wypowiedź.

.....

2. Napisz, jaka sytuacja została przedstawiona w utworze. (0-1p)

.....

3. W pierwszej części wiersza podkreśl powtarzające się wyrazy, a następnie: (0- 3p)

- a) ustal, jaką są częścią mowy,

.....

- b) nazwij zastosowany środek stylistyczny,

.....

c) określ jego funkcję w analizowanym fragmencie wiersza.

4. Wskaż w drugiej części utworu paradoks i zinterpretuj go. (0-1p)

5. Napisz, jakie zachowania ludzkie w obliczu zagrożenia zostały zilustrowane w drugiej części utworu. (0-2p)

a) Podkreśl najtrafniejsze - według siebie - określenia z podanych:

szlachetność, zezwierzęcenie, życzliwość, egoizm, duma, pycha, zanik godności, wielkoduszność.

b) Zacytuj odpowiedni fragment tekstu.

6. Napisz, jakie przeszkody i zagrożenia czyhają na bohaterów lirycznych utworu? Odpowiedz na podstawie trzeciej części wiersza. (0-1p)

7. Zacytuj ten fragment wiersza, w którym jest mowa o pragnieniach bohaterów w związku sytuacją, w jakiej się znaleźli. (0-1p)

8. Co można powiedzieć o przyszłości bohaterów, biorąc pod uwagę następujący fragment wiersza: *Coś jeszcze się wydarzy, tylko gdzie i co./ Ktoś wyjdzie im naprzeciw, tylko kiedy, kto, /W ilu postaciach i w jakich zamiarach.* Zapisz swoją odpowiedź. (0-1p)

9. Wskaż poprawną odpowiedź: (0-1p)

Ostatnie trzy wersy utworu wyrażają:

a) Wiarę w zwycięstwo dobra.

b) Przekonanie o tym, że będzie lepiej.

c) Nadzieję na ocalenie w świecie pełnym zła.

d) Pewność bohaterów, że świat stoi przed nimi otworem.

10. Analizowany utwór jest: (0-1p)

a) Wierszem ciągłym.

b) Wierszem wolnym.

c) Wierszem stroficznym.

d) Wierszem sylabicznym.

Zadanie 14.

Czas gry

Bóg stworzył Czwarty Świat w zapamiętaniu, które niosło mu ulgę w boskim cierpieniu. Kiedy stworzył człowieka oprzytomniał – takie wrażenie ten na nim zrobił. Porzucił więc dalsze stwarzanie świata – bo czyż mogło być coś doskonalszego? - i teraz, w swoim boskim czasie, podziwiał własne dzieło. Im głębiej sięgał wzrok Boga w ludzkie wnętrze, tym gorętsza rozpalala się w Bogu miłość do człowieka.

Lecz człowiek okazał się niewdzięczny, zajął się uprawą ziemi, płodzeniem dzieci, i nie zwracał

uwagi na Boga. Wtedy w boskim umyśle pojawił się smutek, z którego sączyła się ciemność.

Bóg zakochał się w człowieku bez wzajemności.

Boska miłość, jak każda inna, bywa uciążliwa. Człowiek zaś dojrzał i postanowił uwolnić się od natrętnego kochanka. „Pozwól mi odejść – powiedział.

– Daj mi poznać świat na mój własny sposób i zaopatrz mnie na drogę”.

„Nie poradzisz sobie beze mnie – rzekł Bóg człowiekowi. - Nie odchodź”.

„Daj spokój” - powiedział człowiek, a Bóg z żalem przychylił mu gałąź jabłoni.

Bóg został sam i tęsknił. Śniło mu się, że to on wygnał człowieka z raju, tak bolała go myśl, iż został porzucony.

„ Wróć do mnie. Świat jest straszny i może cię zabić. Spójrz na trzęsienia ziemi, na wybuch wulkanów, na pożary i potopy” - grzmiał z deszczowych chmur.

„ Daj spokój, poradzę sobie” - odpowiedział mu człowiek i poszedł.

Olga Tokarczuk, *Prawiek i inne czasy*, Warszawa 1996

1. Przedstaw sposób budowy toposu odwróconego, który został przedstawiony w podanym fragmencie. Odwołaj się do Biblii i powieści Olgi Tokarczuk. (2p)

.....

.....

.....

.....

.....

2. Scharakteryzuj Boga i człowieka w utworze. Wpisz cztery charakterystyczne cechy do tabeli. (2p)

BÓG	CZŁOWIEK

Zadanie 15. (2p)

Wpisz do tabeli po trzy cechy osobowe Makbeta, które uwidoczniły się w różnych okresach życia bohatera.

Makbet jako wasal Dunkana	Makbet jako król Szkocji

Zadanie 16. (3p)

W jaki sposób Lady Makbet usiłuje wpłynąć na działania i zachowania męża?

Podaj trzy przykłady.

1.
2.
3.

Zadanie 17. (3p)

Jakie problemy przedstawione w utworze Williama Szekspira Makbet są aktualne do dziś?

Podaj trzy i uzasadnij ich aktualność, odnosząc się do przeczytanego utworu i /lub własnych przemyśleń.

Problem	Uzasadnienie stanowiska

Zadanie 18. (4p)

Wymień cztery cechy dramatu szekspirowskiego.

1.
2.
3.
4.

Zadanie 19.

Wypowiedź pisemna (0-26)

Napisz rozprawkę na jeden z wybranych tematów. Twoja praca nie powinna być krótsza niż 40 linijek. Podkreśl wybrany temat.

1. *Schematyczny bohater – to coś, co w przeświadczeniu czytelnika obniża prawdopodobieństwo wydarzeń powieściowych, podważa prawdę głoszonych zasad* – słowa Ludwika Flaszena uczyni myślą przewodnią rozważań na temat wybranych bohaterów literackich.
2. (...) *poezja, jako najdoskonalsza forma wypowiedzi ludzkiej mowy, nie tylko przedstawia doświadczenia ludzkie w najbardziej zwięzły i skondensowany sposób* (...) Odwołując się do tomiku *Ludzie na moście* Wisławy Szymborskiej i innych utworów lirycznych, uzasadnij sąd Josifa Brodskiego lub podejmij polemikę.
3. *Człowiek jest zwierzęciem pytającym* – twierdzenie Julio Cortazara potraktuj jako motto swoich rozważań. Odwołaj się do *Makbeta* W. Szekspira i bohaterów *Mitologii* J. Parandowskiego.

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.

BRUDNOPIS

